

PREDSEDNIK REPUBLIKE ČEHOSLOVAČKE, NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ RUMUNIJE,
PREDSEDNIK REPUBLIKE TURSKE, CENTRALNI IZVRŠNI KOMITET SAVEZA
SOVJETSKIH SOCIJALISTIČKIH REPUBLIKA I NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ
JUGOSLAVIJE;

U želji da učvrste postojeće miroljubive odnose između svojih zemalja;

Držeći na umu činjenicu da Brijan-Kelogov pakt, čije su potpisnice, zabranjuje svaku agresiju;

Smatrajući nužnim, u interesu opšte bezbednosti, da definišu agresiju stoje moguće preciznije,
kako bi se sprečilo njeno pravdanje bilo kakvim izgovorom;

Konstatujući da sve države imaju jednako pravo na nezavisnost, bezbednost, odbranu svojih
teritorija i slobodan razvoj svojih institucija;

Želeći, u interesu opšteg mira, da obezbede svim narodima nepovredivost teritorije njihovih
zemalja;

Smatrajući pogodnim, u interesu opšteg mira, da sprovedu među svojim zemljama precizna
pravila za definisanje agresije, do vremena kad ta pravila postanu sveopšta;

Odlučili su, sa tim ciljevima, da sklope ovu Konvenciju, i za tu svrhu su propisno ovlastili:

PREDSEDNIK REPUBLIKE ČEHOSLOVAČKE:

G. Jana Gariga MASARIKA, vanrednog poslanika i opunomoćenog ministra u Londonu;

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ RUMUNIJE:

G. Nikolasa TITULESKUA, ministra spoljnih poslova;

PREDSEDNIK REPUBLIKE TURSKE:

Mehmeta MUNIR BEJA, vanrednog i opunomoćenog ambasadora u Londonu;

CENTRALNI IZVRŠNI KOMITET SAVEZA SOVJETSKIH SOCIJALISTIČKIH REPUBLIKA:

G. Maksima LITVINOVA, narodnog komesara za spoljne poslove;

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ JUGOSLAVIJE:

Dr Djorđa DjURIĆA, vanrednog poslanika i opunomoćenog ministra u Londonu;

koji su saglasno doneli sledeće odredbe:

Član 1.

Svaka od Visokih strana ugovornica obavezuje se da u svojim odnosima sa svim drugim stranama prihvati, od datuma stupanja na snagu ove Konvencije, definiciju agresije onako kako je objašnjena u Izveštaju Odbora za pitanja bezbenosti od 24. maja 1933. (Izveštaj Politisa) na Konferenciji za smanjivanje i ograničavanje naoružanja, koji je urađen na predlog sovjetske delegacije.

Član 2.

Prema tome, za agresora u nekom međunarodnom sukobu smatraće se, uzimajući u obzir važeće sporazume među stranama u sporu, ona država koja prva počini jednu od sledećih akcija:

1. Objavi rat nekoj drugoj državi;
2. Izvrši invaziju neke druge države, uz objavu rata ili bez nje;
3. Napadne svojim kopnenim, pomorskim, ili vazdušnim snagama, uz objavu rata ili bez nje, teritoriju, brodove, ili vazduhoplove druge države;
4. Izvrši pomorsku blokadu obala ili luka druge države;
5. Pruža podršku oružanim bandama formiranim na svojoj teritoriji koje su napale teritoriju druge države, ili uprkos zahtevima napadnute države odbija da učini na svojoj teritoriji sve što može da bi lišila te bande svake podrške ili zaštite.

Član 3.

Nikakvi politički, vojni, ekonomski, ili drugi razlozi ne mogu da služe kao izgovor ili opravdanje za agresiju, pomenuru u članu 2. (za primere vidi Dodatak).

Član 4.

Ova Konvencija je otvorena za pristup svih drugih nacija. Pristupanjem će one dobiti ista prava i obaveze kao i prve potpisnice. O ovakvom pristupu biće obavestena vlada Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika, koja će potom obavestiti druge potpisnice.

Član 5.

Svaka od Visokih strana ugovornica ratifikovaće ovu Konvenciju u skladu sa svojim zakonima.

Instrumente ratifikacije odložiće Visoke strane ugovornice kod vlade Saveza Sovjetskih Socijalsitičkih Republika.

Čim dve Visoke strane ugovornice polože instrumente ratifikacije, ova Konvencija će stupiti na snagu između te dve strane. Ona će stupiti na

snagu i za sve druge Visoke strane ugovornice kad i one polože svoje instrumente ratifikacije.

O svakom polaganju instrumenata ratifikacije vlada Saveza Sovjetskih Socijalsitičkih Republika obavesitće sve potpisnike ove Konvencije.

Član 6.

Ova Konvencija je potpisana u pet kopija, od kojih je svaka Visoka strana ugovornica dobila po jednu.

Za potvrdu toga gorepomenuti punomoćnici su potpisali ovu Konvenciju i stavili na nju svoje pečate.

Urađeno u Lodnonu, 4. jula 1933.

(potpisani):

Jan MASARIK

N. TITULESKU

Mehmet MUNIR

Maksim LITVINOV

G. DJURIĆ

DODATAK

ČLANU 3. KONVENCIJE O DEFINICIJI AGRESIJE

Visoke strane ugovornice, potpisnice Konvencije o definiciji agresije,

Želeći, uz izričitu rezervu, da apsolutna važnost pravila postavljenog u članu 3. ove Konvencije ne srne biti ni sa čim ograničena, da pruže neke primere za utvrđivanje agresora,

Izjavljuju da nikakav čin agresije u smislu člana 2. ove Konvencije ne može biti opravdan ni jednim od sledećih razloga. Između ostalih:

A. Unutrašnje stanje države, na primer:

njena politička, ekonomska, ili socijalna struktura; navodne slabosti njene uprave, nemiri potekli od štrajkova, revolucija, kontrarevolucija, ili građanskog rata;

B. Međunarodno ponašanje države, na primer:

kršenje ili pretnja kršenjem materijalnih ili moralnih prava ili interesa neke strane države ili njenih podanika; prekidanje diplomatskih ili ekonomskih odnosa; ekonomski ili finansijski bojkot; sporovi u vezi sa ekonomskim, finansijskim, ili drugim obavezama prema stranim državama; pogranični incidenti koji ne spadaju u slučajeve agresije iz člana 2.

Visoke strane ugovornice slažu se takođe u tome da ova Konvencija ne može nikada opravdati nikakve povrede međunarodnog prava koje bi se mogle podrazumevati u uslovima nabrojanim u gornjem spisku.

(potpisi):

Jan MASARIK
N. TITULESKU
Mehmet MUNIR
Maksim LITVINOV
G. DJURIĆ

*Izvor: Recueil des traités SDN, 1934, V. CXLVIII, No. 3414, pp. 212-219.
Službene novine, 1934, br. 55-XV.
Martens, t. XXIX, p. 37*

Napomena. - Zabranu napada (agresije) sadržavao je nacrt Pakta Društva naroda i projekt Ugovora o uzajamnoj pomoći iz 1923. sastavljen od jedne komisije Društva naroda, kao i Ženevski protokol o mirnom rešavanju međunarodnih sporova iz 1924, ali nisu prihvaćeni. Skupština Društva naroda donela je 1927. deklaraciju o tome da je svaki agresivni rat zabranjen i da se smatra međunarodnim prestupom. Brijan-Kelogov pakt iz 1928. zabranio je rat kao sredstvo nacionalne politike. Sovjetski Savez je na Konferenciji o razoružanju 1932. dao predlog o zabrani agresije, ali druge sile nisu imale interesa za njenu zabranu, pa je SSSR u toku godine zaključio nekoliko paktova o nenapadanju sa pojedinim zemljama. SSSR je zajedno sa Čehoslovačkom, Rumunijom, Turskom i Jugoslavijom utvrdio i prihvatio tekst ove Konvencije. Ona je bila otvorena za pristup drugim državama. Konvencija se naziva londonskom prema mestu njenog potpisivanja. Aktivnosti na ovom planu ubrzao je dolazak Hitlera na vlast u Nemačkoj. U zaključivanju ove Konvencije posebnu ulogu imao je rumunski ministar Titulesku koji je u njenu korist uverio zemlje partnere iz Male antante. Italija i Nemačka su veoma negativno reagovala na ovu Konvenciju.

(Prof. Momir Stojković, "Balkanski ugovorni odnosi 1876-1996.")
